

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการบรรเทาปัญหาการว่างงาน

กรณีศึกษา : โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2543 จังหวัดเพชรบูรณ์

ของ

นางวิไลรัตน์ พันธุ์พิทยัแพทย์

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

1 12.05.6
97331
2544

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

06447

รายงานการวิจัย เรื่องการ

๒ เล่ม

06447

บทคัดย่อ

จากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยเศรษฐกิจของประเทศเริ่มชะลอตัวลงในปี 2539 และรุนแรงขึ้นในปี 2540 และจากการที่รัฐบาลได้ใช้เงินทุนสำรองของประเทศพุงค่าเงินบาทแต่ไม่สามารถพุงไว้ได้ จึงได้ประกาศปล่อยค่าเงินบาทให้ลอยตัว เป็นเหตุให้ภาคธุรกิจการค้า บริการ อุตสาหกรรม ได้รับผลกระทบอย่างหนัก บางแห่งต้องปิดตัวลง บางแห่งต้องชะลอการผลิตหรือลดขนาดกิจการลง ส่งผลให้มีการเลิกจ้างแรงงาน ทำให้มีปัญหาการว่างงานเกิดขึ้น

รัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2540 ดำเนินการใน 7 มาตรการ และในปี 2542 อีก 2 มาตรการ เพื่อให้กระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ นำไปปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ที่ว่างงานและถูกเลิกจ้างสำหรับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้มอบหมายให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดนำมาตราการที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ ในการนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ถูกเลิกจ้างและผู้ว่างงาน ในส่วนของผู้มีการศึกษาที่ว่างงานนั้น ได้ช่วยเหลือโดยจัดทำโครงการจ้างบัณฑิตอาสา และผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2542 โดยใช้งบประมาณ จำนวน 776,640,000 บาท ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับการเงินจัดสรรงบประมาณจำนวน 13,260,000 บาท ช่วยเหลือบัณฑิตว่างงานได้ 221 คน และเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนจากการว่างงานของบัณฑิตต่ออีก 1 ปี จึงได้จัดทำโครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2543 โดยใช้งบประมาณ 712,283,900 บาท จังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 10,980,000 บาท ช่วยเหลือบัณฑิตอาสาได้ 183 คน

สำหรับการวิจัยศึกษาการบรรเทาปัญหาการว่างงาน กรณีศึกษาโครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2543 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบว่าโครงการนี้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้ผู้เข้าร่วมโครงการในด้านใดบ้าง ผู้เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาสัมพันธ์การให้บริการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จในการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนในด้านค่าครองชีพ ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้รู้จักภารกิจการให้บริการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

คำนำ

สภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เริ่มชะลอตัว ตั้งแต่ปี 2539 และปรากฏ ผลรุนแรงในต้นปี 2540 เนื่องจากไทยได้พ่ายแพ้การต่อสู้เพื่อรักษาค่าเงินบาท จึงได้มีการประกาศปล่อยค่าเงินบาทลอยตัว และขอรับการช่วยเหลือจาก IMF นั้น ส่งผลกระทบ ต่อภาคธุรกิจการค้า การบริการ และอุตสาหกรรม สถานประกอบการประสบปัญหา ภาวะขาดทุนต้องปิดตัวลง เป็นเหตุให้ภาวะการจ้างงานของประเทศไทยโดยรวมประสบ ปัญหา รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ทั้งระยะสั้น ระยะ กลาง และระยะยาว ประกอบด้วย 9 มาตรการ โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้าง ความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นโครงการในมาตรการจ้างงานชั่วคราวสำหรับผู้มีการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ว่างงานระดับ ปวช., ปวส และปริญญาตรี

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นของโครงการฯ ว่าได้ช่วยบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนในด้านการครองชีพของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ อย่างมาก ส่งผลทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งยังช่วยขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้เข้า ร่วมโครงการฯ เพราะทำให้มีเงินทุนในการหางานทำ หรือเพื่อประกอบอาชีพอิสระ และโครงการฯ ยังช่วยพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการฯ ให้มีความรู้ด้านแรงงานและสวัสดิการ สังคมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนได้ศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไข โดยการศึกษาแบ่ง ออกเป็น 6 บท บทที่ 1 เป็นบทนำ บทที่ 2 ว่าด้วยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 ว่าด้วยระเบียบวิธีวิจัย บทที่ 4 และบทที่ 5 เรื่องการประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 6 เป็นข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยเห็นว่าอาจมีประโยชน์ต่อการ กำหนดนโยบาย แผนงาน หรือโครงการของจังหวัดเพชรบูรณ์ในอนาคต

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษานี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และผู้ที่มีความสนใจในงานด้านการค้นคว้า วิจัยในเรื่องดังกล่าว หรือในเรื่องที่คล้ายคลึงกันในอนาคตไม่มากนัก

นางวิไลรัตน์ พันธุ์พิทย์แพทย์

พฤษภาคม 2544

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
บทที่ 1	
- บทนำ	1 - 3
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
- ระเบียบวิธีการศึกษา	4
- คำถามเพื่อการวิจัย	5
- ขอบเขตการศึกษา	5
- นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7 - 18
บทที่ 3	
- ระเบียบวิธีวิจัย	20
- ประชากรที่ทำการศึกษา	20
- วิธีการรวบรวมข้อมูล	20
- การวิเคราะห์ข้อมูล	20
- แหล่งที่มาของข้อมูล	21
บทที่ 4 การประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล	22 - 48
บทที่ 5	
- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	49 - 52
- ปัญหา และข้อเสนอแนะ	52 - 53
บทที่ 6 ข้อเสนอแนะ	54 - 55

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามเพศ	22
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามอายุ	23
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้เข้าร่วมโครงการ	24
ตารางที่ 4	แสดงจำนวน และร้อยละของบุตรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่สมรสแล้ว	25
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนร้อยละ การทำงานของผู้เข้าร่วมโครงการฯ	26
ตารางที่ 6	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามประเภทงาน	27
ตารางที่ 7	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการถึงสาเหตุ ที่ออกจากงานเดิม	28
ตารางที่ 8	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกี่ยวกับ รายได้ที่เคยได้รับ เปรียบเทียบกับรายได้ในการเข้าร่วมโครงการฯ	29
ตารางที่ 9	แสดงข้อมูลจำนวน และร้อยละความพึงพอใจจากรายได้ที่ได้รับ จากโครงการฯ ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ	30
ตารางที่ 10	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ กับรายได้ที่ได้รับเพียงพอกับรายจ่ายในการครองชีพหรือไม่	31
ตารางที่ 11	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ กับรายได้ที่ท่านได้รับนำไปใช้ในเรื่องใดมากที่สุด	32
ตารางที่ 12	แสดงข้อมูล จำนวน ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่มีรายได้เหลือเก็บ	33
ตารางที่ 13	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่มีเงินออมว่าจะนำไปใช้ในกรณีใดมากที่สุด	34
ตารางที่ 14	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนในระดับใด	35
ตารางที่ 15	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ บัณฑิตอาสาในการใช้วิธีการ ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการทำให้กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎร ประจำหมู่บ้านมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และหน้าที่ของตน เป็นอันดับแรก	36

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 16	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของบัณฑิตอาสาในการได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในแต่ละระดับ	37
ตารางที่ 17	แสดงข้อมูล จำนวน ร้อยละ ของบัณฑิตอาสา กับประเภทสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มากที่สุด	38
ตารางที่ 18	แสดงข้อมูล จำนวน ร้อยละ ของบัณฑิตอาสา จะได้รับความร่วมมือจากราษฎร มากน้อยเพียงใด ในการเข้าไปเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	39
ตารางที่ 19	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของบัณฑิตอาสา ว่าใช้ปัจจัยใดในการเลือกศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป้าหมายอันดับแรก	40
ตารางที่ 20	แสดงข้อมูล จำนวน ร้อยละ ของบัณฑิตอาสา ในการแสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ทำให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเข้มแข็งได้มากที่สุด	41
ตารางที่ 21	แสดงข้อมูล จำนวน ร้อยละ ของบัณฑิตอาสา ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ที่มีความรู้ในระดับใดเกี่ยวกับการให้บริการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	42
ตารางที่ 22	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของบัณฑิตอาสา หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ แล้วมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ในการให้บริการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มากน้อยเพียงใด	43
ตารางที่ 23	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของบัณฑิตอาสา ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ว่ามีความรู้ในการให้บริการของหน่วยงานใดในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	44
ตารางที่ 24	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ว่าสามารถทำงานเป็นผู้ประสานงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในระดับตำบลได้หรือไม่	45
ตารางที่ 25	แสดงข้อมูล จำนวน และร้อยละ ของบัณฑิตอาสา ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ พร้อมข้อ	46